

KURYER LITEWSKI

w Wilnie w Poniedziałek dnia 19 Listopada r. s. 1823 Roku.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

Ostatnia data gazet sankt-petersburskich jest dnia 8 listopada.

Dzisiaj z okoliczności imienin Jego Cesarskiej Wysokości Wielkiego Xiążęcia Jegomości, MICHAŁA, uroczyste *Te Deum* śpiewane było we wszystkich kościołach tutejszej stolicy. (Cons. Im.)

Przez N a y w y ż s z e Dyplomata, d. 9 października w Nowym Mirgorodzie datowane, n a y ł a s k a w i e y mianowani są kawalerami s. *Anny* 1szej klasy, Hrabia Gurjew generał major, racelnik miasta Odessy, i generał major Zandr.

Przez N a y w y ż s z y Ukaz d. 24 października do kantoru dworu wydany w Kacku, znajdujący się na Dworze Jego CESARSKIEJ MOŚCI w obowiązku leib-medyka, leib chirurga, rzeczywity radca stanu, *Rühl*, n a y ł a s k a w i e y mianowany leib medykiem, ze starszeństwem w tym stopniu od dnia 15 marca 1819 roku.

Przez N a y w y ż s z y Ukazy Jego CESARSKIEJ MOŚCI do Rządzącego Senatu wydane:

D. 9 października. Rady kollegialni: znajdujący się w kolegium państwa spraw zagranicznych wydziału azjatyckiego do tłumaczenia z języka ormiańskiego Jan Łazarzew; etatu moskiewskiego pocztantur Michał Kelembet; kolegium państwa spraw zagranicznych konsultantów litewskiej radca poselstwa Sergiusz Turgieniew i też missyi pierwszy sekretarz poselstwa Apolinary Butieniew; n a y ł a s k a w i e y mianowani radcami stanu.

Dnia 16 października. Na podanie Generał Gubernatora Noworossyjskiego, Generał Adjutanta Hrabiego Woroncowa, n a y ł a s k a w i e y mianowani: radcy kollegialni: marszałek gubernialny ekaterynosławski *Alexiejew*; inspektor kwarantanny w Kerczu radca kollegialny *fon Den*, radcami stanu.

Prezydentem sądu kryminalnego w Permie, mianowany radca tego sądu, radca kollegialny *Dewellje*.

Otrzymali z N a y m i ł o ś c i w s z e g o przeznaczenia pensye dożywotnie: radca tytularny *Le-stechin*, za 50 lat służby po 300 r., rejestrator kollegialny *Grjaznow*, za 36 lat służby po 90 r. na rok.

Rządzącemu Senatowi Sprawujący ministerium spraw wewnętrznych, P. Rzeczywisty Radca Tajny Łanskoy, w raporcie doniósł, iż sztablekarz Jan Haszewski, który służył pod zwłastwem morskim w randze asesora kollegialnego, uwolniony był z tamtąd dnia 2 stycznia 1818 r., i przy uwolnieniu zupełnem ze służby, przez Imieniny Jego CESARSKIEJ MOŚCI Ukaz, dany Rządzącemu Senatowi dnia 15 maja tegoż roku, podniesiony, na podstawie ukazu z dnia 18 lutego 1762 roku, do rangi radcy dworu. Potym dnia 27 lutego tegoż roku przeznaczony został na miejsce wakujące medyka powiatowego do miasta *Katugi*.

Zarządzający wtedy Ministerium spraw wewnętrznych P. Rzeczywisty Radca Tajny Hrabia Koczubey, opierając się na Ukazie z dnia 6 sierpnia 1807 roku i razem wnosząc, iż *Haszewskiego*, za wycieciem znowu do służby, należałoby powrócić do dawnej rangi asesora kollegialnego; lecz że on od czasu podniesienia go do rangi asesora kollegialnego, zostaje w rzeczywistej służbie więcej

nad ustanowione lat pięć, przeto podawał, zostawić go w randze Radcy Dworu ze starszeństwem, od dnia wysługi w tej randze ustanowionego terminu. Któreto zdanie przedstawiał Hrabia Koczubey do Komitetu PP. Ministrów na rozwiązanie.

Komitet, po wysłuchaniu zapiski w tej rzeczy, postanowił: przedstawienie to utwierdzić, i wyjednać na nie N a y w y ż s z e zezwolenie. Na posiedzeniu zaś dnia 18 przeszłego września objawiono Komitetowi, że CESARZ JEGOMOŚĆ na to zezwala.

Temi dniami, z powszechnym żalem zeszła z tego świata, w wiejskim swym domu, między *Strelną* i *Peterhofem*, Xiężna Barbara Alexandrowna Szachowska, z domu Zagrzejska. Ta czcigodna Dama, łączyła w sobie, ukształcony z przyjemnością umysł, czynną miłość dobra z naysiękniejszymi przymioty serca; miała rzetelne i wysokie poważenie, nie tylko u lieznego rodzeństwa; ale i u wszystkich, lepszego stanu osób tutejszej stolicy. (R. I.)

Kurs sankt-petersburski d. 2 listopada: dukat hollen. nowy 11 r. 40 kop. Zmiana złota 2 r. 88 kop. Zmiana srebra 2 r. 75 kop.

68 assygnacyami	— — — —	100 —	} procentow
68 brzęczącą monetą	— — — —	— —	
58 takąż	— — — —	83 1/2	

Kurs sankt-petersburski dnia 6 listopada: dukat hollenderski nowy 11 r. 40 kop. Zmiana złota 2 r. 88 kop. Zmiana srebra 2 r. 74 kop.

Nieustający dochód Kommissyi umorzenia długów:	68 assygnacyami	— — — —	100 —	} procentow
	68 brzęczącą monetą	— — — —	99 1/2	
	58 takąż	— — — —	83 1/2	

KRÓLESTWO POLSKIE.

Warszawa dnia 22 listopada.

W postanowieniu JO. Xięcia Namiestnika Królewskiego wydanem d. 4 b. m., ogłoszono, iż wszelkie jarmarki, przypadające w niedzielę i święta uroczyste, niemogą się zaczynać jak o godzinie 12 w południe. Targi na sprzedaż i kupno żywności, w dni niedzielne i świąteczne trwać dłużej nie mają, jak do godziny otej rano. (K. W.)

FRANCYA.

Paryż dnia 8 listopada.

(z Gazety Warszawskiej.)

Listy z Soria pod d. 31 z. m. donoszą: „Woysko królewskie miało dziś wejść do *Barcellona*; lecz z powodu niejakich rozruchow w twierdzy, wypadło rozpocząć nowe układy, przez co zajęcie twierdzy wstrzyma się kilku dniami. Warunki kapitulacyi nie są jeszcze wiadome, lecz zdaje się, że są takie, jakie osada w *Kadyzie* przyjąć musiała.“

Inne listy, wyrażają, iż kapitulacya *Barcellona* już jest podpisaną, i woysko nasze zajmie d. 4 b. m. *Montjoui*, a nazajutrz twierdzę i miasto *Barcellona*. Twierdze *Tarragona* i *Hostalrich* pójdą zapewne za tym przykładem.

Miasto Paryż kazalo odmalować 15 obrazów, mających zdobić salę, gdzie będzie świetna uroczystość dla Xiążęcia *Angoulême* za powrotem jego. Obra-

zy te mają być za 6 tygodni skończone, i wystawiać będą zdobycie *Trocadero*, poddanie się *Korunny*, przejście rzeki *Bidasoa*, przybycie Króla *Ferdynanda* do portu *Santa-Maria*, wjazd jego do *Madrytu* i t. d.

Czytamy w jednym z dzienników tutejszych, iż *P. Lafayette* ma się udać do Ameryki północnej.

Słychać, iż *Vice-Hrabia Marcellus* uda się do *Wiednia*, gdzie sprawować będzie interessa dworu naszego.

Nie wiadomo jeszcze, przez które miasto Xiążę *Angouleme* wracać będzie z Hiszpanii. Mówią, iż nie życzy sobie, aby czyniono nadzwyczajne przysposobienia na przyjęcie jego.

W sądzie przysięgłych w *Douai* zasiada także generał porucznik *Vandamme*. Chciał się wypowiedzieć, twierdząc, iż może być powołanym do czynnej służby; lecz sąd tego nie przyjął.

Mer w pewnym mieście departamentu *Somme* postradał urząd za niedbałość, gdy przez 5 miesięcy panowała ospa naturalna, na którą 15 osób umarło, a o tem wyższej władzy nie donosił.

Zebrana składka w departamencie *Meurthe* na posąg *Stanisławowi Leszczyńskiemu*, wynosi dotąd 30.690 franków.

Przybył tu *Hrabia Harrowby*, prezes rady Króla angielskiego. Powrócił tu Xiążę *Talleyrand*. Niektórzy mniemają, iż Xiążę ten nie odpowie na czynione mu zarzuty przez generała *Savary*, byłego ministra policyi za rządów *Napoleona*; lecz w tym razie nieprzyjaciele jego mogliby żądać oddalenia go z izby Parów.

Słychać, iż *Hrabia Guilleminot* powróci z Xięciem *Angouleme* do Francji, a wielka główna kwaterya pozostanie do dalszego rozkazu w *Burgos*, i generał *Molitor* obeymie naczelne dowództwo wojska naszego w Hiszpanii.

Biskup w *Agen* wydał list pasterski, z powodu szczęśliwie ukończonej wojny w Hiszpanii. Oświadcza w nim, iż zdobycie *Kadyxu* jest tryumfem religii nad rozwiozłością zdań.

Dnia 10. Według doniesień z *Madrytu* pod d. 4 b. m. Xiążę *Angouleme* miał tego dnia o godzinie iszey po południu wyjechać z tamiecznej stolicy napowrót do Francji. Grandowie hiszpańscy mając na czele Xięcia *Montemar*, podali d. 9 października wspomnianemu Xięciu następujący adres:

„Grandowie hiszpańscy, którzy d. 27 maja mieli zaszczyt wynurzyć W. X. Mości uczucia swoje, pełne uszanowania ku dostojnej Twojej osobie, i szczerę życzenia pomyślnego wypadku przedsięwzięcia, które Najjaśniejszy Twój Stry, imieniem Europy, męztwu i mądrości Twojej powierzył, dziś z radością składają ci powinszowanie prędkiego i szczęśliwie ukończonego tego przedsięwzięcia, oświadczając wdzięczność za nieporównane dobrodzieystwo, żeś prawego naszego Monarchę przywrócił do możności rządzenia wolnie i mądrze. Ziściłeś W. X. Mości pierwsze życzenie nasze i wszystkich dobrych hiszpanów. Tobie winniśmy porządek, spokojność i sprawiedliwość, te nieoszacowane dobra. Sława z dopełnienia dzieł bohaterzkich umiesci imię W. X. Mości w poczet najsławniejszych wojowników. Wspaniałomyślna Francya, oświecona Europa, cała ludzkość, powinny Ci dziękować za znakomite nam wyświadczone dobrodzieystwo. Imię i czyny W. X. Mości wspomnane będą w oyczyźnie naszej od pokolenia do pokolenia, z niewygastłą nigdy i czułą wdzięcznością, a chlubna odpowiedź W. X. Mości dana grandom hiszpańskim: *Uczucia wasze są takie, jakich się po wiernych i cnotliwych poddanych spodziewać mogłem, życzenia zaś moje są także co W. Panów*, tkwić zawsze będzie w ich pamięci. Radość nasza, Xiążę Bohatrze, zgadza się z Twoją. Dla okazania W. X. Mości wdzięczności naszej, ofiarujemy Ci usługi nasze, a jeśliby Niebo powołało Cię do innych czynów, równie godnych Twojego męztwa i talentów, życzymy Ci takiego szczęścia, i oyczyźnie Twojej takiej sławy, jakie zjednałeś dla Hiszpanii i Francji.“

W *Madrycie* d. 9 października 1823 roku.“

Hrabia Guilleminot major jenerálny, przesłał ministrowi wojny następujący rapport z *Madrytu* pod d. 1 b. m.: „Donoszę J.W. Panu, iż dowódcy konstytucyjni w *Estremadurze*, oprócz *Empecinado*, poddali się, i że brygadyer *Laguna*, wysłany z rozkazem Króla Jmci Katolickiego, miał d. 29 października zająć twierdzę *Badajoz*. Stosownie do rozkazu Xiążęcia naczelnego wodza, marszałek polny *Adhemar*, ma wyjść jutro do tej twierdzy z 3ma batalionami 35go pólku i kompanią artylerji pieszej. Jenerał *Vallin* oddał 7my pólk dragonii pod rozporządzenie *P. Adhemar*, dopóki jazda konstytucjonistów, stojąca w okolicy *Badajoz*, nie będzie rozpuszczoną.“

Marszałek *Moncey* donosi w raporcie z *Soria* pod d. 2 b. m., iż jenerał *Mina* zatwierdził kapitulacyą zawartą między *Hrabią Curial*, *Baronem Berge* i jenerałem *Rotten*, dowódcą *Barcellony*, z jednej, a podpółkownikami *Torre de Trasierra* i *Galli*, oraz reprezentantami miasta *Gironella* i *Elias*, z drugiej strony. Dodaje, iż i on także podpisał tę kapitulacyą, i że kommissarze jenerała *Miny* wyadą d. 5 b. m. do *Tarragony* i *Hostalrich*, które o twierdzę mają być oddane d. 5 i 6 b. m. Oddanie *Barcellony* nastąpi d. 4 b. m. Użyto wszelkich środków do utrzymania dobrego porządku.

Jenerał hiszpański *Mandez Vigo* zostaje pod strząż w zamku *Ha* przy *Bordeaux*. Gdy przybył, wyrobił sobie pozwolenie, aby, nihy to dla słabości zdrowia, mógł pierwszą noc spać w mieście pod dozorem oficera żandarmów; lecz potem chciał tego częściej, i odmówiono mu.

Bawiący tu kilka dni Xiążę *Talleyrand* miał wczora wieczorem prywatne wysłuchanie u Króla Jmci.

HISZPANJA.

Madryt dnia 30 października
(z *Gazety Warszawskiej*.)

Don Carlos d'Annoy objął d. 15 b. m., nadany mu przez Króla Jmci urząd gubernatora wojskowego i cywilnego w *Kadyzie*. Zaraz potem wydał odezwę do mieszkańców, wystawując wszystkie klęski zrządzone przez rewolucyą. Między innemi wyraża: „Jakaż to była wolność? oto, wolność gnębienia swoich bliźnich, rabowania i zabijania. Prawdziwa wolność wróci do nas pod panowaniem praw, i przy oycowskich uczuciach Króla naszego. Posyła on mię do was, nie dla zemsty, lecz dla pocieszenia dobrych obywateli i dawania im opieki. Co się tyczy bezbożnych (jeśli są tacy), niech drżą w pokątnych zgromadzeniach swoich; miecz sprawiedliwości potrafi ich wszędzie dosięgnąć.“

Odebrano z *Kadyxu* wiadomość o zwinięciu wszystkich korpusów wojska konstytucyjnego. Żołnierzom, równie jak urzędnikom rewolucyjnym, zostawiono wybór miejsca na przyszły pobyt.

Brygada Xięcia *Carignan*, wynosząca 700 ludzi piechoty i 750 jazdy, uda się za Królem z *Sewilli* do *Madrytu*. Dywizya jenerała *Latour*, złożona z 1600 piechoty i 700 jazdy, towarzyszy Monarsze z *Sewilli* do *Carolina*, blisko 40 mil. Wszystkie inne korpusy otrzymały rozkaz powrotu.

W *Kadyzie* i na wyspie *Leon*, stoją dwie brygady francuskie na osadzie: jedną dowodzi marszałek polny *Ordonneau*, a drugą marszałek polny *d'Hautefeuille*. Naczelne zaś dowództwo ma jenerał porucznik *Hrabia Bourmont*.

Wojsko francuskie, mające stać w Hiszpanii, składa się z 20 pólków piechoty, 6 pólków lekkiej jazdy, i 4 baterji artylleryi, wraz ze szwajcarami gwardji królewskiej. Na osady przeznaczono: *Madryt*, *Badajoz*, *Korunnę*, *Santonę*, *St. Sebastian* i *Pampelunę*.

Monarcha oddalił od dworu swego wdowę *Astorgas*, *Hrabinę Moi*, i Panią *Hubianes*, a *Hrabiemu Fuentes*, który się z aktorką ożenił, kazał odebrać klucz szambelański.

Kapitulacya *Barcellony* zawarta została dnia 28 b. m., a d. 31 b. m. zrana, wojsko królewskie zajął tę ważną twierdzę. Batalion 19go pólku

piechoty liniowej, i kompania artylleryi, znajdując się już od d. 29 b. m. w warowni *Piau*.

Dnia 1 listopada. Xiążę *Angouleme* przybył tu wczora w towarzystwie Xięcia *Carignan*, z oddziałem 30 ludzi dragonii gwardyi i żandarmów. Zabawi do d. 4 b. m., a potem uda się napowrót do Francyi.

Monarcha nasz wydał d. 26 października w *Kordowie*, następujące postanowienie: „Serce moje, skłonne zawsze do miłości ku tym, którzy mieli szczęście urodzić się w obrębie krajow moich, chciałoby chętnie zapomnieć wszystkich czynow, które osobę moję i tron obrażyły. Nie odpowiadałoby atoli słuszności, temi uczuciami, przyjemnemi Królewskiemu umysłowi memu, zaciemniać blask sprawiedliwości, która powinna być pierwszą cnotą tych, których niezgłębione wyroki Opatrzności postawiły na czele narodów. Sprawiedliwość i zadłosy uczytnienie, należne dostojnym Monarchom, którzy się dla utrzymania tronow połączyli, wymagają; abym dał niewątpliwe dowody miłości mojej i Królewskiego mego szacunku tym wszystkim, którzy mi niezmienną wierność okazali. Z tego powodu chcę i rozkazuję, aby do wszystkich urzędow, poleceń, dostojności, oraz wszelkich mianowań i wyższych stopni, podawano mi takie tylko osoby, których wierność i przywiązanie do osoby mojej, oraz praw moich monarchicznych, są dostatecznie znane, a przy jednakowych zasługach, aby miano szczególniejszy wzgląd na tych, którzy pełnią wiernie obowiązki swoje, naywięcej ucierpieli. Wyrażną atoli jest moją wolą, aby osoby te posiadały potrzebną zdatność do nadanych im urzędow.”

Królestwo *Ichmość* z całą rodziną swoją, odprawili d. 25 października wieczorem wspaniały wjazd do *Kordowy*. Wojsko francuzkie i hiszpańskie stało w szeregach. Przy rogatkach wszedł Królestwo *Ichmość* na wóz tryumfalny, który ochotnicy bogato przybrani ciągnęli do pałacu biskupiego, gdzie Królestwo *Ichmość* zostali przyjęci od pierwszego sekretarza stanu, posła francuzkiego, jeneralnego kapitana *Kastylii* i t. d.

Dnia 28 z. m. przybył tu Jenerał porucznik *Hrabia Pozzo di Borgo*.

Madryt dnia 1 listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Sprawa *Riego* zwabiła d. 27 b. m. mnóstwo słuchaczów do sali sądowej. Była to sessya, zwana *Vista*, na której kończy się postępowanie kryminalne. Lubo *Riego* mógł być obecnym, oświadczył jednak, iż nie stanie, a prezes kazał przeczytać wszystkie akta, dotyczące się sprawy. Widać z nich, iż mimo niezliczonych zbrodni, popełnionych w życiu politycznem *Riego*, Rejencya wyrokiem swoim z dnia 2 października postanowiła, aby tylko był sądzonym, jako deputowany stanów, który na sessyi d. 11 czerwca głosował za wywiezieniem Króla do *Kadyxu*, a gdy się Monarcha wzbraniał, za odebraniem mu rządu, co naczelnicy tego demagogicznego zgromadzenia na ówczas uchwalili. Po skończeniu przejrzeniu aktow, i przeczytaniu oskarżenia przez prokuratora królewskiego, zabrał głos obrońca *Riego*, przydany mu *ex officio*; żaden bowiem adwokat nie chciał się podjąć dobrowolnie obrony jego. Usiłował jeśli nie zupełnie uniewinnić klienta swego, to przynajmniej polityczne jego występki wystawić zasługującymi na mniejszą karę. Zaprzeczył właściwości sądu, i twierdził, iż pomimo wzmiankowanego wyroku Rejencyi i dwóch postanowień Królewskich, *Riego* winien być sądzony przez kommissyą wojskową. Co się tycze głównego punktu oskarżenia, starał się adwokat dowieść, iż *Riego* na sessyi d. 11 czerwca postąpił według przysięgi swojej i przepisów jako deputowany, a nakoniec zdawał się chcieć bronić niebezpieczney zasady władzy ludu. Przytoczone takie zdanie wzbudziły gniew w całym zgromadzeniu, który tylko obecność sędziów pohamować zdołała. Gdy jeneralny prokurator zabrał głos po obrońcy *Riego*, zbijając twierdzenia jego i wystawiając obraz wszystkich politycznych zbrodni tego buntownika, gniew długo wstrzymany okazał

się jednomyślnym w sali okrzykiem: *Niech zgine podły zdrajca Riego!* Prezes przywrócił spokój i zakończył sessyą.

Przychylił się Monarcha do prośby Margrabiego *Torricella*, który słabością zdrowia wymówił się od przyjęcia urzędu posła przy dworze perskim. Dnia 26 października rodzina Królewska była w *Kordowie* na *Te Deum*, a wieczorem na walce byków. Monarcha przybędzie d. 11 b. m. do *Aranjuez*, a d. 14 b. m. (jak słyhać) kaze ogłosić powszechną amnestyą.

Dnia 4. Wczora dano na teatrze dworskim tutejszym widowisko dla Xięcia *Angouleme*, i bilety do wejścia oddano pod rozporządzenie jego. Grało dwie sztuki, tłumaczone z języka francuzkiego. Zakończyła allegoryczna scena, w której widziano Hiszpanią, okutą w kajdany przez złego ducha, a oswobodzoną przez Francyą. Xiążę *Angouleme* dziś ztąd wyjedzie.

Monarcha wydał d. 29 października w *Aldea del Rio* następujące postanowienie: „Dla przeszkodzenia, aby interessów krajowych niepowierzono ludziom, którzyby mogli nadużywać urzędu swego, przyjęła Rejencya systemat czyszczenia. Dziś jednak, gdy okoliczności nie są takie, jakie były wtenczas, kiedy środek ten uznano za potrzebny, i gdy przedmiot ten, ważny może mieć wpływ na szczęście lub nieszczęście wiernych moich poddanych, zaleciłem: aby wszelkie jakiegokolwiek czyszczenie póty ustało, póki za powrotem do stolicy mojej niewydam stosownego postanowienia.”

Od granic hiszpańskich dnia 3 listopada.

(z *teyże gazety*).

Twierdza *Tarifa*, przy ciążninie morskiej gibraltarskiej, kapitulowała; osadę posłano do *Moron*, gdzie ma czekać dalszego rozkazu. Spodziewać się można, iż twierdza *Alicante*, wkrótce się także podda.

Korpusy wojska francuzkiego w Andaluzyi, powracać będą siedmią kolumnami do oyczyzny swojej.

(z *Cons.Imp.*) D. 25 paźdz. wydał *Mina* następującą odezwę: „Mieszkańcy *Barcellony*! Niektórzy oblakani ludzie, których wypadło koniecznie zostawić w nieczynności, chcieli onegdaj zawichrzyć publiczną spokojność, za pomocą takich środków, które nigdy na dobre wyjść nie mogą; ufny atoli mojej przezorności i stałości, równie jak przekonany, o ich bezsilności, nie zwazałem wcale na nich, aż do dnia wczorayszego, gdzie surowsze środki ostrożności, do których sprawiedliwość upoważniała przedsięwziętemi być musiały. Mieszkańcy *Barcellony*! Zaspakaja mię wasze postępowanie, i z tego samego powodu, pochlebiam sobie, iż mi ufać. Okoliczności czasu tego są rodzaju, że nawet naybardziej ograniczony rozum, ocenić je jest w stanie; te, i dobrze zrozumiany interes oyczyzny, będą zasadą postępowania mego. Wdzięczność moja dla mieszkańców tego pięknego miasta, przepisz mi środki, których będę umiał użyć, chociażby z własnem nawet zapomnieniem. Wszakże wszystko jest znikomem, prócz czynow, kierowanych roztropnością, która mi służyć będzie za prawo do ostatniego kresu istnienia mego. Spokojność, zgoda i zaufanie władzom przełożonym; tego żądam i zawsze żądać będę. Sądźcie potem, czyli w obecnem przesileniu, wasz spółobywatel i wasz jenerał, przestał na chwilę dopełniać swych najsławniejszych obowiązkow. W *Barcellonie* dnia 25 października 1823 roku. *Espoz y Mina*.

Odezwa ta okazuje widocznie zamiary tego rewolucjonisty. Inne wiadomości donoszą, iż jenerał *Mina* kazał aresztować szefa sztabu głównego *Albo*, zapalczywego rewolucjonistę, który podburzał lud i milicję. (z *G.W.*)

PORTUGALIA.

Lisbona dnia 20 października.

(z *Gazety Warszawskiej*).

Gazeta dworska tutejsza zawiera następujący artykuł: „Zuchwalstwo złe myślących wzrosło się nareszcie do naywyższego stopnia; gadają z niesłychaną bezczelnością, zmyślają baśnie, i roz-

siewają je między łatwowiernych, którzy z trwogą słuchają przepowiadania smutnych wypadków. Zapędzili się tak dalece w swém haniebnem rzemiośle, iż kłamstwami swemi chcieli podać w po-
deyrzenie wierność 18go pólku, który mocno przy-
wiązany jest do sprawy Króla, i swem jednostay-
nem i dobrem sprawowaniem zjednał sobie pochwa-
łę Infanta *Don Michala*, w wydany osobnym roz-
kazie dziennym. Mamy nadzieję, iż władze potra-
fią odkryć sprawców i rozgłosiciele tych wieści,
ile że takowe mogłyby zaburzyć spokojność, której
tak szcześnie używamy."

ANGLIA.

Londyn dnia 5 listopada.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Jedna z tutejszych gazet czyni zarzut Admi-
rałowi *Valdes*, iż pewny anglik w czasie oblężenia
Kadyxu podał mu plan popucia, a może, i zni-
szczenia floty francuskiej, tak prosty, iżby go dzie-
cię pojąć mogło, a on plan ten odesłał pod długie
roztrząśnienia wydziału inżynierów. Gdy nakoniec
wydział przyjął ów plan, udał się znowu anglik do
Valdesa, i nalegał, aby go następnej nocy usku-
tecznieć kazał; lecz *Valdes* odpowiedział, iż nie wie,
jak i przez kogo plan ten ma być skutecznie-
ny. Rzekł na to anglik: *ja sam go skutecznieć, każ mi
tylko WPan dać jeden statek, i dwóch maytków*. Od-
powiedział *Valdes*: *Nie mamy maytków*. Na to
znowu rzekł anglik: *To wreszcie nie potrzeba mayt-
ków, dosyć gdy będę miał kogokolwiek, kto umie robić
wiosłem*. Wtedy *Valdes* rzekł z gniewem: *Mości
Panie nie mamy żadnej potęgi morskiej*. WPan
wiesz o tem: Anglicy zupełnie ją zniszczyli przy
Trafalgar. Poszedł anglik do ministra *Calatrava*,
który się rozśmiał, i wymawiając *Valdesa* rzekł:
*Został on raniony przy Trafalgar; jeszcze nie do-
byto mu kuli, i dla tego z boleścią patrzy na każ-
dego anglika*. Oświadczył potem, iż bez zezwola-
nia Admirała, nie w tej mierze stanowić nie mo-
że. Lord *Nugent*, broniąc *Valdesa*, przyjaciela
swego, od zarzutu zdrady, nie zaprzecza jednak
przytoczonego wyżej zdarzenia.

P. *Elliot*, należący do poselstwa Pana *A'Court*,
przybył dnia 3 b. m. do wydziału interesów
zagranicznych, i przywiozł listy z wiadomością, iż
Król *Ferdynand* zatwierdził układ, zawarty w
marcu między Anglią a rządem konstytucyjnym,
względem wynagrodzenia poddanym angielskim
straty jaką ponieśli od korsarzów hiszpańskich.

Konsul nasz w *Kadyzie* donosi o uchyleniu
zamknięcia tamecznego portu, i innych zajętych
przez wojsko francuskie. Wszelkie okręty mo-
gą tam zawijać, jak przed oblężeniem.

Z różnych części kraju naszego odbieramy smut-
ne wiadomości o wielkich szkodach, zrządzonych
przez burze, przy czem wiele ludzi życie utraciło.

Czytamy w jednej z tutejszych gazet, iż u-
zbrajanie nasze morskie nie mogą wzbudzać oba-
wy bliskiej wojny. Wsiadanie atoli wojska na
okręty idzie z pośpiechem.

Listy z wyspy *Demerary* pod d. 17 września
donoszą o przywróceniu tam zupełnej spokojno-
ści. Stracono 25 zbuntowanych murzynów, a in-
nych blisko 200 uwięzionych, jeszcze nie osądzono.
Dwóch atoli hersztów nie schwytano.

Wczora wniesiono na giełdzie tutejszej po-
życzkę 640,000 funtów szterlingów dla kawalerów
maltańskich z prowizją po 5 od sta, i zabezpie-

czeniu na terażniejszych i przyszłych dochodach
i dobrach tego zakonu, mianowicie we Francyi,
których wartość wynosi 29 milionów franków,
a które wkrótce rzeczony zakon obeymie. Oprócz
znaczących zaległości, zakon ten ma mieć roczne-
go dochodu 3 miliony 790,760 franków, a 4,000 za-
pisanych teraz kawalerów złoży za przyjęcie
summę 12 milionów franków. Nie ma ten zakon
żadnych długów, a terażniejsza pożyczka będzie
oddana we 20 latach.

Dnia 7. Dwie fregaty nasze odebrały także
rozkaz, aby się przysposobiły do żeglugi; jedna ma
płynąć do południowej Ameryki, a druga do za-
chodnich Indyi. Trzy inne fregaty mają również
bydź w gotowość do użycia, jeśli wypadnie potrzeba.

Tutejsza gazeta ministeryalna *Goniec* pisze,
iż kilka okrętów francuzkich na morzu amerykań-
skim przyłączy się do wyprawy hiszpańskiej do *Li-
ma*, i że zapewniono niejaki korzyści handlowi
francuzkiemu w *Cuba* i *Puertorico*.

Podczas ostatniej burzy na morzu zatoneło
140 okrętów.

Jedno z pism tutejszych zawiera list, w któ-
rym jest wzmianka o wiejskim ludzie hiszpańskim,
i z którego poznać można, jak mało przywiąza-
ny był do konstytucji. Pisany on jest przez czło-
wieka, który całą Hiszpanią objechał. Zwiedzi-
łem (wyraża) wiele krajów, i nigdzie nie widzia-
łem chłopu lepiej ubranego, wolniejszego i kon-
tentniejszego, jak w Hiszpanii przed rewolucją.
Konstytucya była śmiertelnym ciosem dla tego lu-
du nieznanego świata. Pleban, Alkad i Patron,
stanowili jedyną po wsiach władzę; policyi nigdzie
nie było śladu, i chłop wolny od wszelkiego przy-
musu, słuchał tylko patryarchalnej powagi pleba-
na i sędziego, nieznając żadnego ucisku arystokra-
eyi. Niezliczone klasztory utrzymywały tysiące
ubogich i włóczęgów. Zgoła Hiszpania była wé-
wnątrz teokracką demokracją z Królem, którego
berło rozciągało się jednak tylko do miast."

Zmarły Lord *Brydgewater* zapisał 6000 fun-
tów szterlingów rocznie, na obmyślenie roboty dla
ubogich w parafiach *Achbridge* i *Hertfortshire*.

W południowych krajach północnej Amery-
ki grassuje znowu żółta gorączka. W *Natchez*,
mieście stołecznem prowincyi *Mississippi*, wszyscy
prawie mieszkańcy na chorobę tę poumierali.

TURCYA.

Od granic tureckich dnia 25 października.

(z *Gazety Warszawskiej*.)

Jednogłośna wiadomość o rychłym przybyciu
nowego pośła pewnego wielkiego mocarstwa, oraz
uznanej teraz przez Portę wolnej żegludze na czar-
nym morzu, sprawiła przyjemne wrażenie na chře-
ścianach, w *Stambule* mieszkających, gdyż upatrują
w tych wypadkach odzyskanie handlu, który dotąd u-
padł zupełnie. Zresztą panuje w tej stolicy nieprzer-
wana spokojność, a nadchodzące z placu wojny wia-
domości, lubo dla Porty niepomyślne, nie czynią
żadnego wrażenia, gdyż powszechna uwaga zwró-
coną była na szczególnie przyprawione do skut-
ku ułatwienia nieporozumień.

List z *Ipsary* pod d. 22 września donosi, iż ustały
nieporozumienia między *Ipsariotami* a *Idryczyka-
mi*. 40 okrętów wojennych wypłynęło z portu *Ipsary*
z 6ciu statkami palmami, dla uderzenia na flotę
turecką: 10ięć innych okrętów ma się jeszcze do
nich przyłączyć.

*Prenumerata na Gazetę Kurjera Litewskiego na rok następu-
jący, przyymuje się w Wilnie w Expedycji Gazetnej Głównego
Pocztamtu Litewskiego i w Redakcyi teyże Gazety; a w innych mia-
stach we wszystkich Kantorach i Expedycjach Pocztowych. Cena
zwyczajna: z przesyłaniem pocztą: rocznie rub. 14, półrocznie 7; bez
poczty rocznie rub. 9, półrocznie rub. 4 k. 50, i kwartałami r. 2 k. 25.*

Pozwolono drukować. Z polecenia JW. Wojennego Litewskiego Gubernatora.
Andrzej Bucharski Rzeczywisty Radca Stanu i Kawaler.

w Drukarni Redakcyi,

DODATEK DO GAZETY KURYERA LITEWSKIEGO N. 139.

Wilno dnia 19 Listopada v. s. 1823 Roku.

P o d r a d.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż na dostawę dla wojsk kwatrujących w mieście Wilnie świec łojowych, będą odbywać się w Wileńskiej Skarbowej Izbie targi; a zatem życzący do nich należeć zechcą przybywać z prawnymi i dostatecznymi kaucjami na terminy: pierwszy 3, drugi 5, a trzeci 10 następującego decembra, do Izby Skarbowej, gdzie objawiono będzie i o roczney potrzebie świec. Dnia 13 nowembra 1823 r.

Assesor Nowicki.

Sekretarz i Kawaler Kleyst.

Arendowna dzierżawa.

1. Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłosza się, iż na wzięcie w arendowną dzierżawę w mieście Wilnie poboru bramnego, brukowego z gnojowym z rybnego rynku, będą odbywać się w Wileńskiej Skarbowej Izbie targi; a zatem życzący do nich należeć, zechcą przybywać z pewnymi i dostatecznymi kaucjami na terminy: pierwszy 10, drugi 13 a trzeci 17 następującego decembra do Izby Skarbowej, gdzie objawione będą i kondycje targow. Dnia 13 gbra 1823 r.

Assesor i Kawaler Nowicki.

Sekretarz Kleyst.

O z b i e g a c k.

Od Litewsko-Wileńskiego Gubernialnego Rządu ogłasza się, iż wzięty w tutejszej gubernii w wileńskim powiecie bez paszportu Piotr Iwanow Jaroszewski, powiadający na examinie, że od urodzenia ma lat 25, rodem z Państwa Austriackiego, zkład w 1812 roku dostawszy się jakoby w podwódnikach w granice Rossyi, przebywał po różnych miejscach aby zajmując się służbą, dla nieokazania do potwierdzenia tego najmniejszych dowodów; na mocy Ukazu Rządzącego Senatowi pod dnia 29 augusta 1807 roku; podług rezolucyi Rządu pod dniem 26 junii 1823 wydanej, uznany włóczęgą, i na mocy 10 paragrafu Naywyższego Jego Cesarskiej Mości rozkazu; pod d. 23 februaryi 1823 r. danego Rządzącemu Senatowi; dla odprawienia do Syberyi na postelenie odesłany d. 7 julii 1823 r., podług urządzenia w ustawie o zsyłkowych, do Tobolskiego Prykazu zsyłkowych; o czém zgodnie z 12, 13, 14 i 15 punktem tegoż Naywyższego Ukazu, uwiadamiają się właściciel tego włóczęgi, albo gromada, do której on należy. Przymioty pomienionego włóczęgi: wzrostu 2 arsz. 4 wiersz., twarzy podługowatej czystej; włosów na głowie ciemno rusych; na brodzie i wąsach rusych, oczu błękitnych, nosa miernego.

Od tegoż Rządu ogłasza się, iż wzięty w grodzieńskiej gubernii w mieście Brześciu bez paszportu Jan Michał syn Murawski, powiadający na examinie, że od urodzenia, ma lat 25, rodem z wileńskiej gubernii, z powiatowego miasta Wilkomierza, jakowe opowiadanie za wyprawką okazało się niesprawiedliwem, i on na odmianę tego dodał, że wałęsał się po różnych miejscach; dla nieokazania do potwierdzenia tego najmniejszych dowodów; na mocy Ukazu Rządzącego Senatowi pod dniem 29 augusta 1807 roku; podług rezolucyi Rządu pod dniem 20 junii 1823 roku wydanej, uznany włóczęgą, i na mocy 10 paragrafu Naywyższego Jego Cesarskiej Mości rozkazu, pod d. 23 februaryi 1823 r. danego Rządzącemu Senatowi; dla odprawienia do Syberyi na postelenie odesłany dnia 7 julii; podług urządzenia w ustawie o zsyłkowych, do Tobolskiego Prykazu zsyłkowych; o czém zgodnie z 12, 13, 14 i 15 punktem tegoż Naywyższego Ukazu uwiada-

miają się właściciel tego włóczęgi, albo gromada, do której on należy. Przymioty pomienionego włóczęgi: wzrostu 2 arsz. 6 wiersz., twarzy białej podługowatej nieco pstrej, włosów na głowie i wąsach światłorusych, brodego goli, oczu ciemnoszarych, nosa miernego, szczupłego, na szczęcie prawej jedna, a na lewej dwie brodawki, obrosłe włosami. Dnia 3 gbra 1823 roku.

Assesor i Kawaler Nowicki.

Sekretarz i Kawaler Kleyst.

Obwieszczenie.

1. Jan Olechnowicz Prezydent Ziemski Upitski, Ignacy Łopaciński Sędzia Ziem. Bras., Maciej Paszkiewicz Pisarz Ziemski Upitski, Jan Weryha Prezydent Grodzki Telszewski, Antoni Pomarnacki Sędzia Grodzki Wileński, i Franciszek Wiszniewski Sędzia Grodzki Kowieński oznajmujemy tym naszym urzędowym obwieszczeniem listem; iż na skutek wyroku remissyjnego Sądu Gł. Lit. Wileń. 2go Departamentu, Sąd Exdywizorski w dobrach Januszewie w Powiecie Wilkomierskim położonych, dla usatysfakcyonowania kredytorów WW. Siesickich stanowiącego, a po onym nastąłym Sąd Exdywizorskiego rezolucyow, a oraz ukazu Sądu Gł. w roku teraźniejszym gbra 3 dnia za N. 2.145 nastalego, ostateczny zjazd za obwieszczeniem zalecającego, że za niedziel cztery od daty niniejszego obwieszczenia dla rozbioru oczwiscie dzieła Exdywizyi jako po ułatwieniu kwestyow akcesoryjnych, do dóbr Januszewa w komplecie prawnym zjedziemy. Obie strony tak kredytorow jako też i masę zawiadamiamy, i aby ze wszelką gotowością stawali pod rygorém prawnym obowiązujemy.

Roku 1823 mca gbra 8 dnia woźny niżej podpisany świadczę, iż tę kopią obwieszczenia zgodną z autentykiem w imieniu Jana Olechnowicza Prezydenta Ziemskiego Upitskiego, Ignacego Łopacińskiego Sędziego Ziemskiego Brastawskiego, Macieja Paszkiewicza Pisarza Ziem. Upitskiego, Jana Weryhę Prezydenta Grodz. Telszewskiego, Antoniego Pomarnackiego Sędziego Grodzkiego Wileńskiego i Franciszka Wiszniewskiego Sędziego Grodzkiego Kowieńskiego, a przez instancją JW. Ignacego Dowmont Licskiego Podkomorzego Ptu Wilkomierskiego wypiesionego, dla wiadomości WW. kredytorow jako to: Józefa Bronisza Sędziego Granicznego Wilkomier., Józefa Lutomskiego Sędziego Granicznego Wileńskiego, Józefa Kozakowskiego Prezydenta Sądu Granicz. Ptu Wilkomierskiego, Franciszka Klimowicza b. Sędz. Granicz. Ptu Wilkomier., Jana Rukuwiczę Exaktora Ptu Wileńskiego, Zygmunta Kontuwa Sędz. Grodz. Wilkomier., Józefa Kącze-go, Adama Kregera Obywatela Ryskiego, Antoniego Zaremby Komornika Ptu Wilkomier., Matusewicza Sędz. Granicznego Ptu Trockiego i dalszych wszystkich pretensorow stosunki swe do masy Siesickich ścielających, niemniej też dla wiadomości debitorow do masy zawińających, JWW. i WW. Ferdynanda Kątryma Koll. Sowietnika, Karola Bienieckiego Rot. Dziedzica Biguszek, Szendera Jankielowicza Obywatela Miasta Wilna, Jana Durasewicza b.

Sędz. Granicznego Wilkomierskiego, Franciszka Jazdowskiego Sędziego Telszewskiego Granicznego, Michała Zylińskiego, Justyna Reuta Adwokata Subsell Wilkomierskich, Star. Berki i Michela Leybowiczow mieszkańców w miasteczku Oniksztach, Eliasza Gierszonowicza mieszkańca miasteczka Kowarska, sukcesorów żyda Gordona, Leopolda Pomarnackiego, Leona Hoppena, Piotra Pośpieszynskiego, Jana Mayławskiego i dalszych pozwem edyktalnym objętych Debitorow w Gazecie Kuryera Litewskiego dla trzykrotnego zaawizowania umieszcim, i o terminie zjazdu za niedziel 4ry od daty niniejszego obwieszczenia zawiadamim.

Justyn Rusilowicz Wozny Ptu Wilkomier
Takowe obwieszczenie dozwała się drukować. Ignacy Łopaciński Sędzia Ziemski Brasławski Exdywizor.

Sąd Exdywizorski.

Za ni przybyciem Deputata Duchownego nie mógł Sąd Exdywizorski w terminie 25 8bra roku idącego ogłosić dekretu w zbiegu kredytorow do majątku Medeksz w Pcie Kowień. położonego a przez sukcesorow zeszłego Ignacego Ługayły Szam. oddanego pod Exdywizyą, powtórna więc rek wizycyą do Konsystorza Duchownego Dyecezyi Zmudz. przesyłał, i wstrzymawszy to ogłoszenie dekretu, dopiero raz czwarty po skończeniu się z Deputatem Duchownym WJX. Bonawenturą Michniewiczem Plebanem Czekiskim Administratorem plebanii wilkiskiej, oznacza do głoszenia w sprawie kredytorow do zeszłego Ługayły Szam. funduszu i majątku ziemnego Medeksz w pcie Kowień. położonego, czyniących Sąd Exdywizorski dzień pierwszy 10 cebra roku idącego, aby więc w tym dniu kredytorowie zbieg mający do masy i funduszu po Ługayłowskiego dla przesłuchania dekretu stawali przeznaczają.

Adam Kozakowski Prezes Sądu Ziem. Kowień. Antoni Domeyko Sędzia Ziem. Kowieński Exdyw. Wincenty Mołockowicz Ptu Kowień. Exdyw. Marcin Swirski Regent dekret. Subselow Kowień.

1. Mam honor donieść Szanowney Publiczności że dopiero mieszkam w domie JP. Germana na rogu idąc pod Ostrą bramę pod N. 12. Löffler Dentysta.

Le sousigné a l'honneur d'avertir le respectable Public qu'il loge appresent dans la maison de M. German N. 12 au Second, rue Ostra Brama.

3. Za remissą Sądu Głównego Litewsko-Wileń. 2go Departamentu, w Sądzie Ziemskim Ptu Wileń. odchodziła sprawa konkursowa między wierzycielami W. Gaspra Romanowicza b. Assesora Sądu Główn. Lit. Wileń. 2go Departamentu, w której jako w pierwszym sprawie zaosnowaniu przez dekret 1825 8bra 3 d. ustanowiony, kopia spraw i komportacya dokumentow do Kancellaryi aktowej Ziem.

Wileń. spełnić się powinna, na wszystkich stronach in natura, a majątku ruchomego na W. Romanowicza na rejestrze uznana, inwentaryzacja wszelkiego majątku przeznaczona, administracya ustanowiona, pomiar ziemnego majątku Łoznik w powiecie Wileń. sytuowanego z wyznaczeniem geometrow destynowany, i dalsze pierwszemu stopniowi właściwe postanowienia z wolnym adcytowaniem massowych debitorow są determinowane, a do oczewistej rozprawy termin dnia 15 january roku 1824 jest oznaczony. Zeby więc kredytorowie i pretensorowie, stosunki mieć mogący, o zasłym wyroku i powinności onego wypelnienia wiadomymi byli, a do następney oczewistej rozprawy sub amissione rei łączyli się, zaś debitorowie, że chociażby w ich niestanności oczewisty nastąpi dekret, zatym niedogodności przydarzyć się mogące własney winie przypisać będą powinni, ostrzeżonemi zostali, przez niniejszą trzykrotną do Gazet Kuryera Litew. podającą się awizacyą wszystkich do stanności wzyw.

Cena produktów na rynkach wileńskich.		Dni Targowe			
		Listopad			
		Piątek dnia 16			
		Niepołożone liczby znaczą, że tych produktów nie było.		sre-brem	assy-gnat.
				rubie	kop.
Beczka lińska najcięższa gary lińskich 144.	Zyta suchego	- - - -	7	—	28
	— surowego	- - - -	6	—	24
	Pszenicy ozimej	- - - -	10	—	40
	— jarej	- - - -	—	—	—
	Jęczmienia	- - - -	5	50	22
	Owsa	- - - -	4	—	16
	Gryki	- - - -	6	—	24
	Grochu	- - - -	8	—	32
	Bobu	- - - -	—	—	—
	Siemienia lnianego	- - - -	7	—	28
	— konopnego	- - - -	—	—	—
	Krup jęczmiennych	- - - -	11	55	46 20
	— owsianych	- - - -	19	46 3/4	7 86 3/4
	— gryczanych	- - - -	18	15	72 60
Pud Rossyjski.	Łoju wołowego surowego	- - - -	2	—	8
	— topionego	- - - -	3	—	12
	Miodu przasn. z woskiem	- - - -	—	—	—
	Wosku topionego niebielon.	- - - -	14	—	56
	Świec woskowych białych	- - - -	24	—	96
	— — — — żółtych	- - - -	18	—	72
	— łojowych przywożnych	- - - -	4	—	16
	— — — — tu robionych	- - - -	4	—	16
	Włókna towarowego lnu	- - - -	—	—	—
	— — — — pieńki	- - - -	—	—	—
	Siana murożnego	- - - -	15	—	60
	— błotnego	- - - -	10	—	40
	Faska masła 6 garcowa	- - - -	3	50	14
	Soli kuchen becz. gar. lit. 48	- - - -	—	—	—
Od 11 do 18 listopada	Piwa krajow. becz. 40 garc.	- - - -	4	—	16
	— dubeltowego	- - - -	—	—	—
	Ptastwa po parze indyków	- - - -	1	20	4 80
	— — — — kur	- - - -	—	30	1 20
	— — — — gęsi	- - - -	—	60	2 40
	— — — — kaczek	- - - -	—	40	1 60
	Chleba razowego funt 1	- - - -	—	5	3 3/4
	— — — — pyłowego przedn.	- - - -	—	4	16
	Mięsa funt 1	- - - -	—	2 1/2	10
	Wódki garniec 1	- - - -	—	80	3 20